

Розвиток промисловості викликав серйозні порушення колообігу речовин, наприклад: діоксидів вуглецю, сірки, азоту, тощо. Нині внаслідок великої кількості відходів промислового, сільськогосподарського і побутового походження порушуються умови, які давали змогу природі в минулому успішно справлятися з їх утилізацією за допомогою бактерій, води, повітря, під дією сонячного проміння.

Висновок. Сучасні промислові підприємства та установи, в тому числі виробництва різних форм власності, широко використовують воду і повітря, а відтак охорона й захист повітряного та водного басейнів є життєво важливими.

ЛІТЕРАТУРА

1. Проект нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух от стационарных источников предприятия ПАО «Коннектор», 2005. – Х-в: Фолио. – 85 с.
2. ОНД-86. Госкомгидромет. Методика расчета концентраций в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий. – Л, Гидрометеиздат, 1987. –32с.
3. «Виготовлення електричних з'єднувачів». Київ. 1995. – 45 с.

ВИРОБНИЧИЙ ТРАВМАТИЗМ І ПРОФЕСІЙНА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ: АСПЕКТИ, ПРИЧИНИ, ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ INDUSTRIAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES - PROBLEMS OF OUR TIME: ASPECTS, CAUSES, THROUGH PREVENTION

Студент С.О. Лактіонов, керівник Я.О. Серіков

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Анотація. Наведений аналіз стану виробничого травматизму в умовах розвитку економічних відносин в Україні. Виявлені основні причини та особливості виробничого травматизму, на основі яких визначені шляхи його запобігання.

Ключові слова: виробничий травматизм, виробнича травма, причини виробничого травматизму.

Аннотация. Приведен анализ производственного травматизма в условиях развития экономических отношений в Украине. Выявлены основные причины и особенности производственного травматизма, на основе которых определены пути его предотвращения.

Ключевые слова: производственный травматизм, производственная травма, причины производственного травматизма.

Abstract. The analysis of occupational injuries in terms of economic relations in Ukraine. The basic causes and characteristics of injury, on the basis of which the ways to prevent it.

Keywords: occupational injury, industrial injury, the causes of occupational injuries.

Вступ. Науково-технічна революція, вдосконалення існуючих і створення нових технологій, глобалізація економіки, її міжнародні інтеграційні процеси вимагають вирішення проблем, впровадження і вдосконалення менеджменту охорони і безпеки праці. На даний час ця проблема є невід'ємною частиною соціально-економічного розвитку держави та складовою державної політики. Так, згідно з ст. 3 Конституції України і Закону України «Про охорону праці», основним принципом державної політики є пріоритет життя і здоров'я працівників відносно будь-яких результатів виробничої діяльності.

Необхідно зазначити, що на сьогодні конкуренція, вимоги та правила ведення міжнародної економічної діяльності змушують роботодавця розглядати профілактику травматизму й професійної захворюваності не як інтегральну компоненту управління якістю, а як необхідну умову, що повинна бути виконана для успішної реалізації продукції, послуг. У зв'язку з цим, у XXI ст. вирішення проблеми виробничого травматизму й професійної захворюваності набуло особливої актуальності. В особливості це стосується нашої держави на її сучасному етапі розвитку.

Мета. Провести аналіз стану виробничого травматизму, його причин та особливостей стосовно виробничих і економічних умов в Україні, визначити основні шляхи, що дозволять знизити рівень цих показників виробничої діяльності підприємств.

Викладення основного матеріалу. Проблема виробничого травматизму та професійної захворюваності аналізується, досліджується й висвітлюється у працях вітчизняних та закордонних науковців. Проте, вважаючи на її багатогранність, значна кількість аспектів даної проблеми потребують досліджень, відповідних розробок, впроваджень з метою практичного застосування. В нашій країні проблема зниження виробничого травматизму віднесена Президентом України до категорії особливої державної і суспільної значущості, а її розв'язання – до пріоритетних завдань національної безпеки.

Для досягнення поставленої мети необхідно:

- проаналізувати проблему виробничого травматизму;
- класифікувати основні види травм на виробництві, виділити типові;
- провести аналіз статистичних даних нещасних випадків та виробничого травматизму в Україні та світі;

- класифікувати основні причини виробничого травматизму;
- визначити основні галузі економічної діяльності, що характеризуються підвищеним рівнем виробничого травматизму, виходячи з практики вітчизняних підприємств.

Проблема охорони праці, забезпечення промислової безпеки є загальносвітовою. За даними Міжнародної організації праці (МОП) у світі щороку реєструється близько 270 млн. випадків виробничого травматизму, у зв'язку з виробничою діяльністю помирає щороку 2 млн. осіб. За оцінками Міжнародного бюро праці щорічно нещасні випадки на виробництві і професійні захворювання забирають життя приблизно 2 млн. працівників. Наслідком такого стану є додаткові витрати, що оцінюються в глобальному масштабі в розмірі 1,25 трильйони доларів США.

Проблема створення безпечних і нешкідливих умов праці в Україні існувала завжди. Статистичні дані свідчать, що на сьогодні в Україні виплати на пільги і компенсації за роботу в шкідливих умовах перевищують майже в 2 рази (в розрахунку на одного працюючого) витрати на профілактику нещасних випадків і професійних захворювань.

На виробництві травми, головним чином, виникають внаслідок непередбаченої дії на робітника небезпечного виробничого фактору при виконанні ним своїх трудових обов'язків. Виробнича травма – це раптове механічне (забої, переломи, рани тощо), фізичне (рухомі вузли машин, механізмів, інструмент, оброблювальний метал, недопустимі метеорологічні умови, недостатня освітленість робочої зони, завищений рівень шуму, вібрації тощо), хімічне (хімічні опіки, загальнотоксичні гострі отруєння тощо), біологічне (макро- та мікроорганізми, бактерії, віруси, рослинні та тваринні мікроорганізми), психофізіологічне (фізичне та нервово перевантаження організму людини), комбіноване та інші пошкодження тіла людини у виробничих умовах. За ступенем важкості наслідків нещасні випадки поділяють на легкі (втрата працездатності на 1 день), важкі (втрата працездатності більше, ніж на 1 день) і смертельні.

На сьогодні в Україні існує державна система охорони праці, яка на законодавчому рівні визначена Законом України «Про охорону праці», Кодексом законів про працю України, Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» та прийнятих відповідно до них

нормативно-правових актів, дотримання яких дає змогу роботодавцю створити на виробництві безпечні умови праці.

Система забезпечення охорони та безпеки праці на виробництві поділяється на систему запобіжних заходів та систему засобів запобігання захворюванням на виробництві. Згідно з законом «Про охорону праці» власник, з використанням нормативно-правових і нормативно-технічних документів, розробляє систему управління охороною праці, яка спрямована на забезпечення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, профілактики виробничого травматизму, профзахворювань та аварій. Плановані комплексні заходи є основою для складання розділу «Охорона праці» у колективному договорі, в якому також визначена сума коштів з фонду охорони праці підприємства на їх впровадження.

В результаті дослідження виявлено, що для запобігання випадкам виробничого травматизму необхідно активізувати розробку і впровадження заходів з охорони праці, за наступними напрямками:

а) організаційні: - посилити контроль за проведенням навчання та інструктажів з охорони праці; - застосовувати комп'ютерні методи прикладного та інструментального забезпечення для моделювання виробничих ситуацій;

б) технічні: - модернізація технологічного обладнання, перепланування його розміщення; - впровадження і контроль за ефективністю використання пристроїв автоматичного та дистанційного керування виробничим обладнанням, колективними та індивідуальними засобами, що забезпечують безпеку працюючих;

в) санітарно-гігієнічні: - впровадження і контроль за ефективністю використання пристроїв, що захищають працівників від електромагнітних випромінювань, пилу, газів, шуму; - влаштування нових і реконструкція діючих вентиляційних систем, систем опалення, кондиціювання;

г) медико-профілактичні: - контроль за ефективністю використання коштів, призначених для придбання лікувально-профілактичного харчування, засобів миття та знешкодження; організація лікувально-профілактичного лікування.

Таким чином, розробка заходів щодо попередження виробничого травматизму та професійних захворювань є головною метою всіх теоретичних і практичних робіт у галузі охорони праці. Зазначимо, що комплекс заходів, спрямованих на забезпечення здорових та безпечних умов праці, повинен розвиватися одночасно із зростанням обсягів виробництва продукції, а в принципі, розроблятися з урахуванням перспективного плану розвитку підприємства. Адже здоров'я та життя працюючих –

основна цінність нації. А в нашій країні фінансування в сфері охорони праці спрямовується переважно на подолання наслідків небезпечних і шкідливих умов праці, а не на їх попередження та проведення профілактичних заходів. Одночасно рівень витрат на охорону праці в загальному обсязі валового внутрішнього продукту та промислової продукції постійно зменшується.

Отже, для запобігання нещасним випадкам на виробництві, викликаних умовами праці, необхідно проводити профілактичні заходи. З метою ефективного проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, які загрожують життю і здоров'ю працюючих, Міністерством промислової політики України та Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійної захворюваності України розроблено програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Програмою передбачено вивчення умов праці працюючих: - виявлення та усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів на робочих місцях; - проведення аналізу негативних факторів за ступенем шкідливості у тих галузях економіки, в яких за останні роки зафіксовано найбільший рівень травматизму та професійної захворюваності.

Наступним кроком є розробка заходів захисту від впливу шкідливих та небезпечних факторів у даних галузях, а саме: поліпшення організаційних заходів з охорони праці, модернізація чи заміна обладнання та технологій, впровадження медико-профілактичних заходів, застосування засобів колективного та індивідуального захисту працюючих на робочих місцях.

Зауважимо, що на першому етапі вирішення завдання охорони та безпеки праці є забезпечення підприємств нормативно-правовими актами з охорони праці, які повністю відповідають як вимогам міжнародного так і чинного законодавства в Україні, спрямованих на реалізацію права людини на безпечні та здорові умови праці.

Важливим етапом у вирішенні цього завдання є також імплементація положень міжнародних нормативно-правових і нормативно-технічних документів, в частковості міжнародного стандарту OHSAS 18001, до аналогічних документів, розроблених в Україні.

Висновок. Отже, керівники вітчизняних підприємств повинні сьогодні приділяти максимальну увагу і прикладати зусилля для зменшення рівня виробничого травматизму і професійної захворюваності. Вирішення цього завдання дасть змогу:

- зменшити розмір внесків і витрати, пов'язані з втратою здоров'я працюючих;

- підвищити продуктивність праці, адже тільки здорові та працездатні люди можуть якнайпродуктивніше та якнайефективніше працювати;
- реалізувати продукцію, послуги на міжнародному ринку.

Тим самим буде забезпечена максимальна реалізація потенціалу підприємств, що в результаті призведе до підвищення добробуту країни в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Охорона праці в Україні: Нормативні документи / Упоряд. О.М. Роїна, Ред. О.А. Кривенко. – 2-ге вид., виправлене і доповнене. – Київ: КНТ, 2006. – 418 с. – (Нормативні директивні правові документи).
2. Охорона праці: європейські і міжнародні стандарти та законодавство України (порівняльний аналіз): Науково-практичний посібник: у 2-т [В.С. Венедіктов, В.П. Грохольський, М.І. Іншин та ін.] – Київ, М-во юстиції України, Державний департамент з питань адаптації законодавства, Українська асоціація фахівців трудового права, 2006. – Т. 1. – 713 с.
3. Сериков Я. А. Коженевски Л. Ф. Безопасность жизнедеятельности – секьюритология. Проблемы. Задачи. Пути решения. Монография. Харьков – Краков, 2012. – Ч. 1 – 172 с. Ч. 2 – 346 с.
4. Сериков Я.О. Основы охорони праці. Навч. посіб. Харків. ХНАМГ. 2007. – 246 с.
5. Сериков Я.О. Промислова безпека та соціальний захист працівників виробничих підприємств, компаній і корпорацій. Навч. посіб. Харків. ХНУМГ – корпорація ШЕЛЛ. 2015. – 247 с.

ЯКІСТЬ І БЕЗПЕЧНІСТЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

QUALITY AND SAFETY OF DAIRY PRODUCTS IN MANUFACTURING ENTERPRISES CONDITIONS

І.В. Левченко

Сумський національний аграрний університет

Анотація. Робота присвячена аналізу молочної сировини, яку постачають сільськогосподарські підприємства різної форми власності на переробні підприємства. Відповідність згідно існуючих стандартів та ДОСТів, а також безпечність виготовленої молочної продукції яку вживає населення.

Ключові слова: молочна сировина, безпечність харчування, молочна продукція, переробні підприємства

Аннотация. Работа посвящена анализу молочного сырья, которое поставляют сельскохозяйственные предприятия различной формы собственности на перерабатывающие предприятия. Соответствия согласно существующих стандартов и ГОСТов, а также безопасность вырабатываемой молочной продукции которую употребляет население.